

СТАНОВИЩЕ

По: конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент” в област на висшето образование 7. „Здравеопазване и спорт” по професионално направление 7.2. „Стоматология” и научна специалност „Детска стоматология”, за нуждите на катедра „Детска дентална медицина”, ФДМ, МУ – Пловдив, обявен в ДВ бр. 86/ 06.11.2015, с един кандидат – д-р **Мариана Милчева Димитрова-Харуил, дм**

От: **Доц. д-р Ани Белчева-Криворова, дм**, член на научното жури, включена със заповед № Р - 254/10.02. 2016 г. на Ректора на МУ – Пловдив.

Прегледът на документите за участие в обявения конкурс са в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и в съответствие на условията и реда за заемане на академична длъжност „Доцент“ на МУ-Пловдив.

Материалите са представени както следва: Заявление до Ректора на МУ-Пловдив, копие от обявата за конкурса в Държавен вестник, европейски формат на автобиография, копие на диплома за завършено висше образование, копия за придобити специалности по: Детска стоматология и Обща стоматология и копие на диплома за образователна и научна степен „доктор“, удостоверения за стаж и академична натовареност, последен атестационен лист, списъци с научни публикации, участия и проекти.

I. Биографични данни

Д-р Мариана Милчева Димитрова-Харуил е родена на 06.07.1967 година в гр. Пловдив. Завършва средното си образование в ЕСПУ „Георги Димитров“ с хуманитарен профил, гр. Пловдив през 1985 г. През 1991г. се дипломира като стоматолог от ВМИ „Ив. П. Павлов“, гр. Пловдив, Стоматологичен факултет. Започва работа като участъков стоматолог в с. Лесичово, обл. Пазарджик през 1992г. Там развива основни умения в диагностиката, лечението и профилактиката на оралните заболявания при деца и възрастни. През 1993г. е избрана за асистент в катедра „Детска дентална медицина”, ФДМ, МУ-Пловдив. През годините преминава през длъжностите старши асистент (1997) и главен асистент (2000) в катедра “Детска дентална медицина”, Факултет по Дентална медицина, Медицински университет – Пловдив, където работи и до днес.

Придобива специалност по Детска стоматология (1997) и Обща стоматология (2005). През 2003г. д-р Мариана Димитрова защитава дисертация на тема “Кариес на ранното детство-епидемиология, рискови фактори и лечение” и придобива научна и образователна степен “доктор”. Д-р Димитрова активно участва в организацията на БЗС. От 2000 до 2003 г. е член на Контролната комисия към БЗС, през 2008 до 2011 става член на Комисията по дентална практика и професионална защита, а от 2014 г. до момента е член на Комисията по етика. Д-р Димитрова е член на Българското научно дружество по дентална медицина, Българския зъболекарски съюз и Националното сдружение на лекарите по детска дентална медицина. От март 2013г. до декември 2015г. е член на Факултетния съвет на ФДМ, Пловдив. Кандидатът показва последователност в кариерното си развитие.

II. Научно-изследователската дейност

Общо описание на представените материали по конкурса.

общ брой научни трудове - **116**,

от тях реални публикации **47** (1 под печат)

69 участия в научни форуми.

Научните публикации, представени за рецензиране са разпределени по следния начин:

1 брой дисертация (автореферат) – (№ 1);

1 брой монография (самостоятелна) – (№ 2);

3 броя учебни помагала (2 – първи автор, 1 – втори автор) – (№№ 45, 46, 47).

1. Публикации в научни списания - 42 (1 под печат).

В български списания – 36:

- **9** индексирани в *Medline* – **Folia Medica** (№ 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12);

- **27** без индексирани - **3** - Стоматология (С) – (№№ 15, 16, 17);

2 - „Актуална стоматология“ (№№ 18, 19);

6 - Зъболекарски преглед (№№ 20, 22, 23, 24, 27, 28);

2 - „Дентална медицина“ (№ № 42, 43);

13 - Научни трудове на съюза на учените (№№ 26, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41);

1- Наука и младост (№ 36);

В международни списания – 6:

2 - Стоматология (М) - (№№ 13,14);

3 - „Journal of IMAB“ (индексирано в **Index Copernicus** и **Cross Ref**) – (№№ 21, 25, 44);

1- International Journal of Science Research (IJSR) - **IF 5,611** (2014), (индексирано в **Index Copernicus**) – (№3).

2. Участия в научни конгреси и форуми: – 69, от тях:

В международни форуми- 34:

- **26** в Congress of BASS – Belgrade 1997 (№№ 55, 56, 57); Thessaloniki 1996 (№49); Istanbul 1999 (№ 63); Thessaloniki 2000 (№№ 66, 67, 68, 69); Bucharest 2001 (№ 71); Kusadasi 2002 (№№ 73, 74); Ohrid 2004 (№№ 78, 79, 80); Istanbul 2007 (№№ 86, 87); Varna 2009 (№№ 94, 95, 96); Thessaloniki 2010 (№ 98) Skopie 2013 (№№ 104, 105); Belgrade 2014 (№№ 113, 114, 115).

- **7** - Balkan Congress of Medicine and Dentistry for Students and Young Doctors – Plovdiv 1997 (№№ 58, 59, 60, 61, 62); Bursa 1999 (№№ 64, 65);

- **1** - Fifth Eastern European Conference for Rare Diseases and Orphan Drugs – Moskva 2010 (№ 99).

В български форуми – 35:

- **3** - Научен конгрес на БЗС, Бургас 2008, 2015 (№№ 89, 90, 116);

- **5** - Национален конгрес на БНСД, София 1996 (№№ 50, 51, 52, 53, 54);

- **3** - Симпозиум на НСЛДДМ - Ханиоти 2013 (№№ 106, 107, 108);

- **1** - Юбилейна научна сесия на ФДМ – София 2012 (№ 103);

- **1** - 3^{та} Дентална Лазерна Академия - Пловдив 2012 (№ 102);

- **4** - Научна Сесия на Съюза на Учените в България – Пловдив 2013 (№№ 109, 110, 111, 112); **1** - Наука и младост 2010 (№ 100);

- **2** - Съюз на учените в България 2008, 2010 (№№ 93, 101);

- **1** -Международна конференция на младите учени - Пловдив 2009 (№ 97);

- **2** - Научна сесия - МУ Пловдив 2008 (№№ 91, 92);

- 1 - Международна конференция на младите учени - Пловдив 2007 (№ 88);
- 1 - Юбилейна научна сесия 60 г. Медицински Университет – Пловдив 2005 (№ 85);
- 2 - Конгрес на БНСД, София 2005 (№№ 83, 84);
- 5 - Асамблея ИМАБ, Варна 2003, 2004 (№№ 75, 76, 77, 81, 82);
- 1 - Проблеми на стоматологичната профилактика и лечение през XXI век, София 2001 (№ 72);
- 1 - Юбилейна научна сесия 1995 (№ 48);
- 1 - Юбилейна научна сесия 30 години СФ Пловдив, 2000 (№ 70).

Разпределението на научните трудове по поредност на автора е следното - самостоятелен автор в 4.31%, първи автор в 33.62%, втори автор в 13.79% и следващ автор в 48.28% от всички представени 116 научни трудове в представения списък.

3. Участие в научни проекти

Д-р Димитрова има реализирано участие в един проект № НО-04/2013, финансиран от МУ – Пловдив, - „Проучване характера на промените на оралната среда и оценка на риска от кариес и заболявания на пародонта при деца с астма“.

4. Цитирания

Разработките на д-р Димитрова са широко популяризираны и са цитирани в голям брой български и международни списания. Посочени са общо **112** цитирания в Scopus, Web of Science и Google Scholar:

- **41** в дисертации,
- **4** в монографии,
- **1** в учебник,
- **3** в конгреси,
- **12** в списания с IF, **51** в списания без IF.

Четири от статиите на д-р Димитрова (№№ 8, 10, 11, 12) са цитирани в авторитетни научни списания в чужбина с IF. **Общият** им IF е **26,697**, а личният им IF е **10,528**.

Научната дейност, отчетена спрямо основните наукометрични показатели е представена на таблица 1.

Прави впечатление, че д-р Димитрова е изпълнила всички поставени през 2012 г. препоръки от атестационната комисия и има участие в научно-изследователски проект, изработила е 3 учебни помагала с изпитни тестове.

Таблица 1. Задължителни количествени критерии и наукометрични показатели

Показатели	Брой	
	Задължителни	Представени от кандидата
Общ брой научни публикации	25	47
В реферирани списания	5	15
В списания с impact factor	1	1
Положителни цитирания	15	112
Монографии	-	1
Проекти	-	1
Участие в научни конгреси конференции	-	69

III. Учебно-преподавателската дейност.

Д-р Мариана Димитрова има 22 години трудов стаж като нехабилитиран преподавател,

- асистент (1993-1997 г.),
- старши асистент (1997-2000 г.),
- главен асистент (2000-2016 г.).

1. Преподавателска дейност:

- Лекции: Единични лекции в курса по Детска дентална медицина;
- Обучение на стажанти от 6-ти курс;
- Лекции: Единични лекции на английскоговорящи студенти в курса по Детска дентална медицина;
- Акредитирана лекция пред районните колегии на БЗС по програмата за продължителното медицинско обучение на лекарите по дентална медицина
- Учебна натовареност, която значително надхвърля определените за длъжността часове и през последните три години е както следва: 563,3 часа (2012/13 г.), 341 часа (2013/14 г.) и 383,3 (2014/15 г.).

2. Придобити специалности:

- Детска стоматология - диплома № 003738 / 01. 06. 1997г.,

- Обща стоматология - диплома № 000837 / 01. 07. 2005г.

3. Владее на езици – руски, английски

4. Приноси

Научните трудове на д-р Мариана Димитрова съдържат съвременна информация с приложен характер. Приемам самооценката на приносите, които обхващат основни областта на детската дентална медицина – епидемиология и рискови фактори за развитие на зъбния кариес, кариес на ранното детство, флуорна профилактика, дисплазии, заболявания на оралната лигавица, социологически проучвания, насилие над деца, както и проучвания, свързани с денталната практика. Представени са изключително изчерпателно и информативно:

Епидемиология и рискови фактори за развитие на зъбния кариес в детска възраст

1. Проучва се епидемиологията на зъбния кариес и необходимостта му от лечение при постоянните зъби при деца от Пловдив и областта и се прави актуализация на данните. /21, 39, 110/
2. Изследва се наличието на кариес на съседни и симетрични зъбни повърхности, чрез корелационен анализ, което има прогностично значение и отношение към кариесната етиология. /16, 17, 53/
3. Проучва се честотата, необходимост от лечение и поларизацията на зъбния кариес на постоянни и временни зъби от Пловдив. /6, 8, 15, 19, 23, 50, 59, 61, 66,76/
4. Изследва се епидемиологията на кариеса на временните зъби в съвременен аспект. /1, 2, 4, 6, 10, 13, 51/
5. Изследва се епидемиологията, поларизацията, рисковите фактори и необходимостта от лечение на кариеса на ранното детство /ЕСС/ при деца от 12 до 47 месеца. Представят се данни за специфичността на кариесната атака, поларизацията и рисковите фактори въз основа на собствени проучвания. /6, 7, 8, 10, 64, 65, 67, 71, 74, 74.1, 78, 79/

Кариес на ранното детство

1. Проучва се епидемиологията, честотата и необходимостта от лечение, както и клиничната картина на кариеса на ранното детство /ЕСС/ чрез собствени проучвания. /1, 2, 7, 10, 64, 65, 68/
2. Проучват се рисковите фактори във всичките им аспекти за развитие на кариеса на ранното детство, за първи път в България. Изразява се

- мнение за насоки за профилактика чрез намаляване на рисковите фактори /12, 18, 37, 65, 71, 72, 74, 74.1, 78, 79, 92/
3. Направи се модел за оценка на риска на кариес на ранното детство и се направи препоръка за обстойна оценка на риска, което е оригинален принос в литературата. /28/
 4. Изследва се специфичността на кариесната атака на кариеса на ранното детство и поларизацията на кариеса. /7, 8/
 5. Проучи се киселинната устойчивост на емайла при 3-годишни деца от Пловдив /собствени проучвания/, за първи път в България при временни зъби. /20, 20.1/
 6. Изследва се вида на кариозния дефект при ЕСС, цвета и консистенцията на кариозната маса, големината и дълбочината на дефектите. /29, 30, 31, 86, 86.1, 87, 87.1, 88/
 7. Проучва се приложението на компомери като метод на лечение на ЕСС, с оригинален принос. /24, 24.1/

Профилактика

1. Направени са клинични проучвания с определяне на плакопочистващо и плакоинхибиращо действие на детски зъбни пасти „Добро утро“, „Добър вечер“, „Хипо“, „Флусил“. Направени са съпоставки въз основа на абразива и активните съставки. Изразено е мнение относно прецизиране и усъвършенстване методиката за клинично изпитание на детски зъбни пасти. /48, 54, 58, 62 /
2. Определя се концентрацията на Са, Р, F и Са/Р съотношение чрез емайлова биопсия след апликация на минерализиращи и флуорни средства. /49, 53/

Флуорна профилактика и риск от зъбна флуороза

1. Проведени са епидемиологично проучване и са представени съвременни данни за разпространението на зъбна флуороза в неендемични райони и връзката му с зъбния кариес. /11, 26, 27, 83, 84, 85 /
2. Изследват се взаимоотношенията между зъбната флуороза и зъбния кариес на ниво популация в населените места. /27/
3. Проучено е мнението на медицински специалисти относно флуорната профилактика. /27, 32, 93/

Епидемиология, етиология и клинични прояви на зъбните дисплазии

1. Проучва се епидемиологията, етиологията, диагностиката на Моларно-инцизивната хипоминерализация /МИХ/. /35, 103, 104, 108 /
2. Проучва се разпространението и честотата на МИХ и се изследва вида на дефектите по зъби и зъбни повърхности. /95, 98 /

Епидемиология, етиология на заболяванията на лигавицата и пародонта при деца

1. Изследва се състоянието на лигавицата и пародонта при ученици от Пловдив и някои селища на Пловдивска област и връзката между гингивалния и орално-хигиенния статус. /38, 39, 40/
2. Изследва се корелацията между възпалителните изменения на гингивата /GI/ и интензитета на кариеса на постоянните зъби при ученици от Пловдив и Пловдивска област. /40, 111/

Орално-хигиенен стаус при деца

1. Проучва се влиянието на оралната хигиена и честотата на зъбния кариес. /89, 105/
2. Проучват се орално-хигиенните навици при деца с астма. /41, 106, 112, 113/
3. Проучва се зъбния и орално-хигиенния статус при деца лишени от родителски грижи. /89/

Пробив на постоянни зъби

1. Изследва се състоянието на пробива на постоянните зъби. /14, 52/

Социологически проучвания

1. Проучва се мнението на стоматолози относно стоматологично лечение на деца до 3-годишна възраст. Изразява се мнение за допълнителна квалификация на общопрактикуващите. /9, 70/
2. Провежда се комплексно проучване на родители, акушер-гинеколози, педиатри за флуорната профилактика. /32, 90, 91, 93/
3. Проучва се мнението на дентални лекари по отношение на лечението на постоянни зъби с незавършено кореново развитие. /25, 25.1, 82/
4. Проучва се познанията на бременни и майки за храненето и оралната хигиена като рискови фактори за ЕСС. /33, 72/
5. Анкетно проучване на дентални лекари относно хомеопатията и връзката и с денталната медицина. /36, 100/

6. Проучва се мнението на лекари, относно въпроси, свързани с редките заболявания. /99, 99.1/
7. Проучва се мнението на лекари, относно храненето на децата като рисков фактор за ЕСС и се дава препоръка за допълнително обучение на лекарите. /97/

Насилие над деца

1. Прави се обстоен литературен преглед на проблема и връзката му с денталната медицина. Коментира се разпознаването, документирането и докладването на насилието над деца, за първи път в България. /42, 43/
2. Проучват се познанията на дентални лекари в България относно насилие над децата и се изразява мнение за състояние на проблема в България, с оригинален принос. /3/

Проучвания, свързани с денталната практика

1. Разглежда се каузистичен случай на фиброматозен епулис при дете на 14 години и се дава мнение за съвместен подход между детските дентални лекари и оралните хирурзи. /34, 96/
2. Проучва се мнението на дентални лекари относно най-често използваните средства за obtуриране на временни и постоянни зъби при децата. /115/
3. Проучват се заболяванията на децата до 3 години и приема на антибиотици като рисков фактор за поява на МИХ и се акцентира вниманието именно на ранното боледуване при децата. /114/
4. Прави се проучване на периодонталния статус на бременни от Пловдив и региона. /94/
5. Разглежда единичен случай на казуистика на зъби близнаци на 14 годишен пациент и прави план на лечебен подход. /116/
6. Проучва се употребата на диоден лазер за корекция на лабиален френулум при деца в помощ на денталната практика. /44, 102/

Заключение

Д-р Мариана Милчева Димитрова-Харуил, дм, представя една отлично подготвената документация, с която се запознах подробно, и която говори за нейната подготвеност и отдаденост на учебно-методичната работа. Д-р Димитрова е представила своите разработки с приноси в различни области на детската дентална медицина. Личните ми

впечатления потвърждават значителния преподавателски, клиничен опит и мотивация на д-р Димитрова.

Изложеното по-горе ми дава основание убедено да препоръчам на почитаемите членове на научното жури да присъдят на д-р Мариана Милчева Димитрова-Харуил академичната длъжност „Доцент” по специалността “Детска стоматология” за нуждите на катедра „Детска дентална медицина” към Факултета по дентална медицина, Медицински университет – Пловдив.

Рецензент:

(доц. д-р А Белчева-Криворова, дм)

Пловдив, 12 март 2016 г.